

Beslutsunderlag

Utfärdat 2022-09-07

Diarienummer 0012/22

Handläggare

Björn Wennerström

Telefon: 031-368 55 06

E-post: bjorn.wennerstrom@gotalejon.goteborg.se

Rapport regelefterlevnad, kvartal 2, 2022

Förslag till beslut i styrelsen för Försäkrings AB Göta Lejon

- anteckna rapport från regelefterlevnadsfunktionen för kvartal 2, 2022.

Sammanfattning

Bolaget lever upp till de krav som uppställs i de lagar, förordningar, föreskrifter och allmänna råd som gäller för Bolagets tillståndspliktiga verksamhet. Det har tillkommit en rekommendation avseende styrelsens samlade kompetens.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Bolaget har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur ekologisk dimension

Bolaget har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Bolaget har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Samverkan

Ingen samverkan har genomförts.

Bilagor

1. Regelefterlevnadsrapport kvartal 2, 2022.

Ärendet

Anteckna rapport från regelefterlevnadsfunktionen kvartal 2, 2022

Beskrivning av ärendet

Regelefterlevnadsfunktionen lämnar varje år fyra rapporter varav en är en sammansatt kvartalsrapport från kvartal 4 och en slutlig årsrapport. Granskningen genomförs och har sin grund i den plan som regelefterlevnadsfunktionen upprättar årligen och som godkänns av styrelsen för ett år i taget.

Förvaltningens /bolagets bedömning

Det är bolagets bedömning att de rekommendationer som har noterats av regelefterlevnadsfunktionen är rimliga och att bolaget kommer att åtgärda dessa.

Till
Styrelsen i Försäkrings AB Göta Lejon

Kvartalsrapport för perioden 1 april - 30 juni 2022 avseende regelefterlevnad

1 Inledning

Genom denna rapport återkopplar funktionen för regelefterlevnad resultatet av senast genomförd kontroll av Försäkrings AB Göta Lejons, nedan Bolaget, regelefterlevnad samt redogör för de övriga åtgärder som funktionen för regelefterlevnad har vidtagit under det andra kvartalet 2022.

För en överblick över utfallet av kvartalets utförda kontroller, se [bilaga 1](#).

2 Händelser av relevans under perioden

2.1 Regelbevakning

Följande nyhetsbrev har tillställts Bolaget under årets andra kvartal. Dessa finns återgivna i sin helhet i [bilaga 2](#).

- EU-kommissionen och USA har kommit överens om att ett nytt avtal ska tecknas som möjliggör överföringar av personuppgifter mellan EU och USA.
- Integrering av kunders hållarbetspreferenser i lämplighetsbedömning.
- Finansinspektionens rapport om förstärkt digital motståndskraft hos företag i den finansiella sektorn.
- Finansinspektionen utfärdar sanktionsbeslut mot Svea Bank AB och Resurs Bank AB.
- Europeiska kommissionens förslag om ett nytt direktiv om tillbörlig aktsamhet för företag i fråga om hållbarhet (CSDD).

- EBA:s riktlinjer och rekommendationer för kredit- och finansiella instituts ledningsgrupper och oberoende granskningsfunktion gällande motverkande av penningtvätt och bekämpande av finansiering av terrorism.

2.2 Kontroll av Bolagets regelefterlevnad

Kontroll av Bolagets regelefterlevnad har utförts dels genom ett möte med Bolaget, dels genom granskning av begärda handlingar.

Styrelsens samlade kompetens

Uppföljning och kontroll av Bolagets hantering av frågor rörande styrelsens samlade kompetens. Kontrollen har syftat till att säkerställa att Bolaget har en fungerande rutin för att löpande utvärdera styrelsens ledamöter och följa upp att fullgod kompetens finns utifrån vissa givna kriterier.

Bolaget har redogjort för arbetet avseende styrelsens samlade kompetens samt de egenutvärderingar som utförs av ledamöterna. På uppdrag av Bolaget har funktionen för regelefterlevnad bistått vid utvärderingen och hållit intervjuer med samtliga ledamöter för att få en oberoende bild av nuläget samt var eventuella utbildningsinsatser är nödvändiga. Detta arbete har redovisats för styrelsen och en utbildningsplan har tagits fram.

Funktionen för regelefterlevnad har huvudsakligen inte haft några synpunkter, men rekommenderar Bolaget att införa golvnivåer vid bedömningen av respektive ledamot. Detta innebär att även om den samlade kompetensen är fullgod, så måste även respektive ledamot antingen från början av uppdraget inneha kompetens på en viss nivå, alternativt under närmsta verksamhetsår förskaffa sig sådan kunskap. Förslaget är att miniminivån på individnivå sätts till 2, samt att miniminivån kollektivt sätts till 20.

Försäkringstekniska riktlinjer

Kontroll av Bolagets försäkringstekniska riktlinjer. Kontrollen har syftat till att säkerställa att Bolagets försäkringstekniska riktlinjer vid var tid efterlever gällande regelverk.

Riktlinjerna har justerats under våren 2022 och ånyo antagits av styrelsen. Då riktlinjerna granskats i anslutning till detta arbete har ingen förnyad genomgång utförts nu.

Kontrollen har inte föranlett några synpunkter.

Förmånsregister, försäkringstekniska avsättningar och reservsättning

Kontroll av Bolagets arbete med försäkringstekniska avsättningar, genomgång av förmånsregister samt tillhörande rutiner och riktlinjer för reservsättning. Kontrollen har syftat till att säkerställa att Bolagets riktlinjer och processer för ovanstående områden vid var tid efterlever gällande regelverk.

Riktlinjerna har justerats under våren 2022 och ånyo antagits av styrelsen. Då riktlinjerna granskats i anslutning till detta arbete har ingen förnyad genomgång utförts nu. Bolaget har vidare redogjort för arbetet avseende ovanstående områden.

Kontrollen har inte föranlett några synpunkter.

Rapportering

Kontroll av Bolagets rutiner för informationsgivning till kunder. Kontrollen har syftat till att säkerställa att Bolaget har ändamålsenliga rutiner för informationsgivning och rapportering till sina kunder, primärt vid förnyelse av försäkring.

Bolaget har redogjort för informationsgivningen samt för med vilken periodicitet man träffar sina kunder. Vidare har Bolaget beskrivit processen vid förnyelse av försäkring.

Kontrollen har inte föranlett några synpunkter.

2.3 Råd och stöd

Funktionen för regelefterlevnad har löpande under perioden lämnat råd och stöd till Bolaget rörande verksamheten.

2.4 Deltagande vid styrelsemöte

Funktionen för regelefterlevnad har den 9 juni 2022 deltagit vid styrelsemöte i Bolaget och därvid bl.a. redogjort för funktionens löpande arbete.

3 Funktionen för regelefterlevnads bedömning

De oklarheter som funktionen för regelefterlevnad uppmärksammat sedan tidigare omnämns i bilaga 1. Under perioden och i övrigt har funktionen för regelefterlevnad vid fullgörandet av sitt

uppdrag inte funnit något som innebär att Bolaget sammantaget inte lever upp till de krav som uppställs i de lagar, förordningar, föreskrifter och allmänna råd som gäller för Bolagets tillståndspliktiga verksamhet.

Stockholm den 14 juli 2022

Johan Grenfalk

1 Översikt regelefterlevnad för kvartal 2, 2022

	Område	Kontroll	Anmärkning
	Övrig regelefterlevnad	Styrelsens samlade kompetens.	Ingen anmärkning.
	Övrig regelefterlevnad	Försäkringstekniska riktlinjer.	Ingen anmärkning.
		Förmånsregister, försäkringstekniska avsättningar och reservsättning.	Ingen anmärkning.
	Rapportering	Rapportering och information till kunder och försäkrade.	Ingen anmärkning.

*Denna matris syftar till att ge Bolaget en överblick över resultatet av utförd kontroll av Bolagets regelefterlevnad samt återge vilka åtgärder Bolaget rekommenderas att vidta eller som är under arbete. Denna färgskala är inte kopplad till den riskmatris som har tillsänts Bolaget som bilaga till årsplanen.

2 Översikt regelefterlevnad från föregående kontroller

	Kvartal	Område	Kontroll	Anmärkning
	Q3 2021	IT- och informations-säkerhet	IT-säkerhet och informationssäkerhet inkl. cyberrisker.	Se kommentar i 2.2 i kvartalsrapporten.
			Avbrottsfri verksamhet.	Se kommentar i 2.2 i kvartalsrapporten.
	Q3 2021	IKT-anpassning	IKT-riktlinje.	De interna riktlinjerna bedöms hålla en god miniminivå, dock behöver den interna riktlinjen ses över mot bakgrund av den GAP-analys som genomförts av Transcendent Group AB där en rad brister identifierats.
	Q3 2021	ESG/hållbarhet (avvaktas)	Arbete avseende ESG och hållbarhetsfrågor.	Bolaget har ett pågående hållbarhetsarbete och tillsammans med riskfunktionen ska Bolaget fastställa strategi för hållbarhetsmål. Funktionen för regelefterlevnad avser att följa upp detta under år 2022.

	Q2 2021	Outsourcing	Beredskapsplan.	<p>Rekommendation att Bolaget ser över Bolagets kontinuitetsplan för att säkerställa att där anges uppdaterade och relevanta uppgifter samt kontaktuppgifter.</p> <p>Utöver ovan har KPMG i sin internrevisionsrapport 2021:1 rekommenderat att Bolaget förtydligar vem som har ansvar för att granska, uppdatera och testa kontinuitetsplanen.</p> <p>Detta ska nu vara åtgärdat enligt Bolaget.</p>
--	---------	-------------	-----------------	---

*Denna matris syftar till att ge Bolaget en överblick över föregående kontroller där funktionen för regelefterlevnad har haft anmärkningar eller synpunkter som inte är hanterade eller som är under arbete och som funktionen för regelefterlevnad avser att följa upp.

3 Färggradering

	Utförd kontroll har inte föranlett någon anmärkning.
	Utförd kontroll har föranlett mindre anmärkning eller synpunkt. Åtgärd rekommenderas eller är under arbete.
	Sannolikhet för att regelavvikelse inträffar. Åtgärd behöver vidtas inom kort.
	Regelavvikelse har uppmärksamrats vid utförd kontroll. Åtgärd behöver vidtas snarast.

Nyhetsbrev

Wesslau Söderqvist nyhetsblänkare ang. regelverk mellan EU och USA – OBS: endast via mejl

1 april 2022

Vänligen se nyhetsblänkaren som följer,

Den 25 mars 2022 meddelades det på EU:s hemsida att EU-kommissionen och USA har kommit överens om ett nytt regelverk som ska möjliggöra överföringar av personuppgifter mellan USA och EU – utan att det strider mot bestämmelserna i GDPR om tredjelandsöverföringar.

Detta är det tredje försöket att åstadkomma en överenskommelse mellan de ovan nämnda parterna, de tidigare försöken har blivit ogiltigförklarade av EU-domstolen. Den huvudsakliga problematiken i förhållande till GDPR är att amerikanska underrättelselagar möjliggör för amerikanska myndigheter att få tillgång till personuppgifter som överförs till USA och att den amerikanska lagstiftningen inte innehåller någon möjlighet för enskilda att få saken prövad i en domstol.

I skrivande stund har inget konkret förslag upprättats. Vi bevakar detta och återkommer när det publiceras ett förslag med mer substans.

Vänligen återkom med eventuella frågor.

Nyhetsbrev

Ang. integrering av kunders hållbarhetspreferenser i lämplighetsbedömning

3 maj 2022

1 Bakgrund

Den 2 augusti 2022 kommer Kommissionens delegerade förordningar (EU) 2021/1257 och (EU) 2021/1253 om integrering av hållbarhetsfaktorer, hållbarhetsrisker och hållbarhetspreferenser träda i kraft. De delegerade förordningarna kompletterar direktiven (EU) 2017/97 (IDD) och (EU) 2014/65 (MIFID 2) och ska tillförsäkra investerare att finansiella aktörer rekommenderar produkter som uppfyller investerarnas hållbarhetspreferenser. Till följd av detta har EIOPA och ESMA utformat riktlinjer som ska förtydliga tillämpningen av dessa förordningar.

Det ska noteras att EIOPA:s och ESMA:s riktlinjer endast är utkast. Riktlinjerna kan därmed fortfarande förändras innehållsmässigt – den slutliga versionen av EIOPA:s riktlinjer förväntas publiceras i juli 2022 och ESMA:s riktlinjer förväntas publiceras först under Q3 2022. Detta innebär således att riktlinjerna förmodligen kommer att färdigställas nära inpå respektive efter att reglerna träder i kraft. Eftersom de delegerade förordningarna ska börja tillämpas redan den 2 augusti 2022 bör dock aktörer som omfattas av reglerna informeras om riktlinjernas huvuddrag redan i detta skede.

2 Riktlinjernas innehåll

De olika riktlinjerna motsvarar till stora delar varandra och innehållet utgörs huvudsakligen av det följande:

- Aktörerna ska, på ett tydligt sätt och utan avancerat språk, förklara konceptet hållbarhetspreferenser, vilka produkter som omfattas samt skillnaderna mellan produkter med sådana egenskaper och produkter utan sådana egenskaper. De anställda hos aktörerna ska ha kunskapen och kompetensen som krävs för att förmedla detta till kunderna.
- Kundernas hållbarhetspreferenser ska uppdateras i samband med att kundernas information uppdateras eller genom regelbundna bedömningar.
- Kundernas hållbarhetspreferenser ska inte beaktas direkt. Först måste en utvärdering av kunderna genomföras utifrån bl.a. kunskap, erfarenhet, finansiell situation etc. Först när denna bedömning har skapat ett intervall av lämpliga produkter ska hållbarhetspreferenserna beaktas och en produkt som uppfyller alla kundernas preferenser ska då väljas ut.

- I det fall en kund eller en potentiell kund anpassar sina hållbarhetspreferenser för att inte någon investeringsprodukt som uppfyller kundens hållbarhetspreferenser finns tillgänglig hos aktören ska detta antecknas med en tydlig förklaring till varför.

Utöver det ovanstående anger EIOPA:s riktlinjer även vilken information som ska inhämtas från kunderna om deras hållbarhetspreferenser avseende investeringsprodukters minimum-andel i miljömässigt hållbara investeringar enligt förordning (EU) 2020/852 (Taxonomiförordningen) och hållbara investeringar enligt förordning (EU) 2017/97 (SFDR).

ESMA:s riktlinjer innehåller, utöver allt det ovanstående, även en utförlig och användbar steg-för-steg beskrivning om hur information om hållbarhetspreferenser kan inhämtas från kunderna på ett tillfredställande sätt.

3 Wesslau Söderqvist Advokatbyrås rekommendationer

Det kan konstateras att det föreligger en mängd frågetecken och praktiska problem kring reglerna om hållbarhetspreferenser som inte kommer att kunna lösas till den 2 augusti 2022. Finansinspektionen har uttalat att aktörer som omfattas förväntas att aktivt arbeta med implementeringen. Finansinspektionen förväntar sig också att aktörer har en beredskap för att anpassa sin verksamhet efterhand som reglerna blir klara och mer vägledning kommer.

Wesslau Söderqvist Advokatbyrå rekommenderar att aktörer som träffas av det ovanstående tar till sig informationen och beaktar denna när hållbarhetspreferenser ska beaktas vid lämplighetsbedömningar. Wesslau Söderqvist Advokatbyrå rekommenderar att eventuella ställningstaganden och vägval ska motiveras och bör dokumenteras.

Med anledning av att ändringarna träder i kraft den 2 augusti 2022 kan riktlinjernas innehåll implementeras i verksamheten redan vid denna tidpunkt – om det sker några väsentliga förändringar uppdaterar Wesslau Söderqvist Advokatbyrå er när sådana eventuellt publiceras.

Har ni frågor med anledning av det ovanstående är ni välkomna att kontakta Wesslau Söderqvist Advokatbyrå.

Nyhetsbrev

Ang. Finansinspektionens rapport om förstärkt digital motståndskraft hos företag i den finansiella sektorn

20 maj 2022

1 Bakgrund

Finansinspektionen har fått i uppdrag att lämna förslag på åtgärder som bedöms ändamålsenliga för att stärka den finansiella sektorn. Finansinspektionen har därmed utgivit en rapport om "Förstärkt digital motståndskraft hos företag i den finansiella sektorn" och i denna lämnat förslag på åtgärder som Finansinspektionen i samverkan med andra myndigheter anser ska stärka den finansiella sektorn. De huvudsakliga förslagen som följer av rapporten är följande.

1.1 DORA-förordningen

Som Wesslau Söderqvist Advokatbyrå tidigare har informerat om har Europeiska kommissionen i september 2020 presenterat ett förslag om en förordning om digital operativ motståndskraft i den finansiella sektorn, s.k. DORA-förordningen. DORA-förordningen riktar sig till majoriteten av de finansiella aktörerna under Finansinspektionens tillsyn och kommer att ställa långtgående krav på de finansiella företagen att ha tillräckliga processer, system och styrdokument på plats för att hantera informations- och cyberrisker. DORA-förordningen tydliggör vidare det ansvar som företagen har för IT-verksamhet som utkontrakteras. Tredjepartsrisker ska således ingå som en integrerad del av de finansiella företagens riskramverk.

Införandet av DORA-förordningen innebär enligt Finansinspektionen såväl en höjning som en harmonisering av de krav som ställs på de finansiella företagens hantering av cyberrisker, inte minst när det gäller företagens kontroll av utlagd verksamhet. I dagsläget skiljer sig regelverken om cyberrisker åt mellan olika delar av den svenska finansiella sektorn, vilket kan föranleda otydligheter och en ojämn skyddsnivå. DORA-förordningen kommer enligt Finansinspektionen även att harmonisera de olika, till viss del parallella, kraven på incidentrapportering.

Märk väl att det parallellt förhandlas om ett nytt NIS-direktiv. Finansinspektionen anser dock att DORA-förordningen ska vinna företräde om ett och samma företag skulle omfattas av såväl NIS-direktivet som DORA-förordningen.

Förhandlingarna kring DORA-förordningen är i ett slutskede och förordningen beräknas antas inom de kommande månaderna. DORA-förordningen ska börja tillämpas två år efter förordningens antagande, vilket preliminärt innebär runt halvårsskiftet år 2024.

1.2 Ökad tillsyn

Finansinspektionen anger att deras tillsyn av cyberrisker hittills främst varit fokuserad på medelstora och större banker, men att det nu inte är givet att det är just dessa banker som är mest skyddsvärda ur ett nationellt cybersäkerhetsperspektiv. Finansinspektionen betonar att flera företag bör bli föremål för granskning och att tillsynen bör ske oftare samt breddas till att även inkludera andra typer av finansiella företag, t.ex. större försäkringsbolag. Syftet med tillsynen är att, så långt det är möjligt, förebygga problem som kan hota det enskilda företaget, och i förlängningen det finansiella systemets, stabilitet.

1.3 Utlagd verksamhet – tillsyn, verktyg och anmälningsplikt

Finansiella företag väljer att i allt högre grad utkontraktera en del av sin kritiska verksamhet, inte minst inom IT-området, vilket enligt Finansinspektionen kan vara positivt i de fall där företaget inte på egen hand kan införskaffa sig tillräcklig kompetens för verksamhetens hantering. Företag som utkontrakterar verksamhet måste dock ha tillräcklig kompetens för att kunna styra över den utkontrakterade verksamheten. Med anledning av detta anser Finansinspektionen att det är ett viktigt verktyg i tillsynen över finansiella företags cyberrisker att utöva tillsyn över utlagda verksamheter hos tredjepartsleverantörer. Utläggning av verksamhet anses utgöra en stor risk ur ett säkerhetsskyddsperspektiv och det föreligger därför starka skäl att utöva en betydligt mer omfattande tillsyn över de finansiella företagens utlagda verksamhet.

Finansinspektionen anser även att de bör ha en möjlighet att motsätta sig att ett avtal om utkontraktering av ett finansiellt företags kritiska IT-verksamhet ingås. Anledningar kan vara att det aktuella företaget saknar tillräcklig kunskap om den utlagda verksamheten, att koncentrationsrisken anses vara för hög eller kan skapa inlåsnings effekter som gör att möjligheten till byte av leverantör begränsas.

1.4 Gemensam nationell styrning av cybersäkerhetsfrågor

Finansinspektionen överväger att inrätta ett särskilt cybersäkerhetsråd. Rådets syfte bör enligt Finansinspektionen vara att ”utifrån en gemensam och samlad hotbild över cyberhoten mot det

svenska samhället fastställa en gemensam styrning för cybersäkerhetsfrågor, inbegripet prioriteringar av behov mellan de olika sektorerna.”.

1.5 Nationellt cybersäkerhetscentrum (NCSC)

NCSC ska byggas upp och drivas gemensamt av FRA, Försvarsmakten och Säkerhetspolisen. NCSC:s uppgift kommer vara att koordinera arbetet för att förebygga, upptäcka och hantera cyberangrepp samt andra IT-incidenter. I anslutning till detta ska NCSC förmedla råd och stöd och besvara frågor om hot, sårbarheter och risker.

2 Wesslau Söderqvist Advokatbyrås rekommendationer

De senaste årens ökning av den digitala utvecklingen har, förutom att innebära stora möjligheter, även ökat riskerna avseende informationssäkerhet. Riskerna har dessutom ökat i och med den försämrade säkerhetspolitiska situationen i Sveriges närområde, inte minst efter Rysslands invasion av Ukraina.

Wesslau Söderqvist Advokatbyrå inventerar sina IKT-tillgångar och ser över IKT-strategin. Detta följer redan av EIOPA:s och EBA:s IKT-riktlinjer, men kan till fördel även användas av andra finansiella aktörer i arbetet med att hantera informations- och cyberrisker. Det är viktigt att skapa medvetenhet kring vilka risker som specifikt kan finnas inom verksamheten samt anpassa kontinuitetsplaner och beredskapsplaner efter riskerna. Medvetenhet, kunskap och kompetens kring dessa frågor kan med fördel erhållas genom att ledning och anställda utbildas inom området.

Wesslau Söderqvist Advokatbyrå rekommenderar även att finansiella företag som har delar av sin verksamhet utkontrakterad till tredjepartsleverantörer säkerställer att det finns tillräcklig kunskap och utövar god styrning och kontroll över den utlagda verksamheten. Det bör heller inte samlas allt för många kritiska tjänster hos en leverantör för att undvika oönskade beroenden och koncentrationsrisker.

Har ni några frågor med anledning av det ovanstående är ni välkomna att kontakta Wesslau Söderqvist Advokatbyrå.

Nyhetsbrev

Finansinspektionen utfärdar sanktionsbeslut mot Svea Bank AB och Resurs Bank AB

23 juni 2022

1 Inledning och bakgrund

Finansinspektionen har genomfört undersökningar avseende både Svea Ekonomi AB, numera Svea Bank AB, och Resurs Bank AB:s kreditprövningsrutiner mot konsumenter. Närmare bestämt avsåg undersökningarna om bankernas kreditprövning har uppfyllt kraven i konsumentkreditlagen. Undersökningarna omfattade krediter som bankerna har beviljat med belopp mellan 80 000 kronor och 400 000 kronor under perioden juni 2019 till september 2019.

På grund av att överträdelser identifierats har Finansinspektionen ansett att det har funnits skäl att ingripa mot Svea Bank AB och Resurs Bank AB. Beslut om anmärkningar förenade med sanktionsavgifter om 45 miljoner kronor respektive 50 miljoner kronor har meddelats av Finansinspektionen.

2 Omständigheterna enligt utredningarna

Omständigheterna i besluten var på många sätt likartade. Bankernas kreditprövningsprocesser har i stor utsträckning varit automatiserade. Båda bankerna har baserat sin bedömning på uppgifter som tillhandahållits av ett kreditupplysningsföretag och inte företagit någon vidare utredning. Ingen av bankerna har beaktat konsumenternas utgifter för boende, befintliga krediter eller barn.

För vissa produkter riktade sig Svea Bank AB särskilt mot konsumenter med betalningsanmärkningar. Svea Bank AB bortsåg helt från storleken på bolån.

Resurs Bank AB har även accepterat att det fanns skillnader på upp till 30 % mellan den inkomst som konsumenten uppgav och den fastställda förvärvsinkomsten utan att göra ytterligare kontroller samt helt bortsett från bolån.

3 Finansinspektionens bedömning

Gemensamma utgångspunkter för båda besluten

Det genomgående syftet i konsumentkreditlagen är att kreditgivaren måste samla in så många uppgifter att konsumentens betalningsförmåga för krediten i fråga kan bedömas med en hög grad av säkerhet.

Enligt praxis från både EU-domstolen (C-449/13) och HFD (NJA 2017 ref. 64) har det uttalats att kreditgivaren, i varje enskilt fall och utifrån dess omständigheter, får bedöma om uppgifterna är tillräckliga för att bedöma konsumentens kreditvärdighet. Vid bedömningen av om uppgifterna är tillräckliga ska omständigheterna vid kreditavtalets ingående, konsumentens personliga förhållanden och kreditbeloppet beaktas. Kreditgivaren har således en frihet att göra en skönsmässig bedömning.

Det kan påpekas att i rättsfallet i HFD ansågs motsvarande uppgifter, som Svea Bank AB och Resurs Bank AB samlat in, som tillräckliga för en kreditprövning. Svea Bank AB och Resurs Bank AB fäste vikt vid detta i sina invändningar. I det HFD-rättsfallet var omständigheterna dock annorlunda, bl.a. uppgick de beloppen endast till maximalt 10 000 kr, varför det förelåg en stor skillnad i belopp i förhållande till de nu aktuella fallen. Finansinspektionen förtydligade därmed att bedömningarna utifrån vad som kan anses vara tillräckliga uppgifter måste göras utifrån omständigheterna i det enskilda fallet.

Svea Bank AB

Finansinspektionen konstaterade att trots att en kreditupplysningstjänst har ett stort register av lån, är registren inte heltäckande. Det är endast de kreditgivare som rapporterar till bolaget vars lån omfattas. Flera företag som tillhandahåller högkostnadskrediter samarbetade inte med det aktuella kreditupplysningsbolaget och inte heller statliga fordringar omfattades.

Kreditupplysningsföretaget hade förvisso ett heltäckande register för bolån men då Svea Bank AB inte beaktade storleken av lånet var det oväsentligt.

Eftersom bolån och högkostnadskrediter kan uppgå till väsentliga belopp, kunde inte Svea Bank AB erhållit en sådan välgrundad helhetsbild som krävs för sådana höga belopp som aktualiserades, dvs. 80 000 kronor till 400 000 kronor. Att Svea Bank AB inte heller beaktade konsumentens utgifter trots att vederbörande hade tillgång till dessa ansåg Finansinspektionen vara anmärkningsvärt. Dessa omständigheter i förening innebar en överträdelse mot konsumentkreditlagen. Finansinspektionen fann därmed att det fanns skäl att ingripa mot banken.

Vad gällde val av ingripande konstaterade Finansinspektionen att överträdelserna var klara och tydliga samt att det fanns anledning att se strängt på bristerna eftersom det stred mot det huvudsakliga syftet med reglerna om kreditprövning – dvs. att skydda konsumenten från att beviljas krediter som denne inte har förutsättningar att betala tillbaka. Finansinspektionen hade dock inte undersökt i vilken utsträckning överträdelserna lett till skador för kunderna. Inte heller hade Finansinspektionen funnit att överträdelserna lett till några konkreta eller potentiella effekter på det finansiella systemet. Vid en sammantagen bedömning kunde inte överträdelserna ses som allvarliga i den mening som krävs för en varning eller återkallande av tillstånd. Finansinspektionen beslutade därför om anmärkning förenad med en sanktionsavgift.

Resurs Bank AB

Avseende frågan om kreditupplysningsföretag, bolån och utgifter gjorde Finansinspektionen samma bedömning som i Svea Bank AB:s fall. Resurs Bank AB hade dock inte överhuvudtaget beaktat bolån, vilket var desto allvarligare.

Vidare var även Resurs Bank AB:s kontroll av inkomstuppgifter bristande. Resurs Bank AB har accepterat att det fanns skillnader på upp till 30 % mellan den inkomst som konsumenten uppgav och den fastställda förvärvsinkomsten utan att göra ytterligare kontroller samt helt bortsett från bolån. Enligt Finansinspektionen har det funnits en klar risk att Resurs Bank har använt sig av en felaktig inkomstuppgift, vilket har stor betydelse för bedömningen av konsumentens återbetalningsförmåga.

Det kan tilläggas att Finansinspektionen förtydligade att rättelser av överträdelserna långt ifrån alltid kan ses som en förmildrande omständighet och att det beror på vilka brister som har konstaterats i det enskilda fallet. Finansinspektionen konstaterade dock att rättelser av överträdelserna skulle vara en förmildrande omständighet i detta fall.

4 Wesslau Söderqvist Advokatbyrås rekommendationer

Wesslau Söderqvist Advokatbyrå vill med anledning av besluten, särskilt erinra läsaren om vikten av riskbedömningar och att analysera sin kundgrupp på ett genomarbetat sätt. I ovan nämnda fall handlar det primärt om underlag för kreditprövning, men frågan om väl underbyggda riskanalyser aktualiseras i flertalet regelverk och är något som Finansinspektionen fäster stor vikt vid.

Vi har vid flertalet tillfällen sett i andra sanktionsbeslut mot finansiella aktörer, att Finansinspektionen ofta granskar riskanalyser och riskbedömningar kopplade till bl.a. utlagd

verksamhet, där leverantörer måste bedömas, samt vid kontroller av penningtvättsfrågor där det snarare är kundbasen som ska analyseras från en mängd olika parametrar. Riskanalyser och riskbedömningar kan vara svåra att formulera och det är inte heller alltid självklart vilka parametrar som är viktiga att analysera. Mot den bakgrunden rekommenderar vi att finansiella aktörer tar med sig att riskbedömningar måste göras utifrån de enskilda fallet och de omständigheterna som är relevanta. Om osäkerhet uppstår är man varmt välkommen att höra av sig till oss på Advokatbyrån.

Har ni frågor med anledning av det ovanstående är ni välkomna att kontakta Wesslau Söderqvist Advokatbyrå.

Nyhetsbrev

Europeiska kommissionens förslag om ett nytt direktiv om tillbörlig aktsamhet för företag i fråga om hållbarhet (CSDD)

27 juni 2022

1 Bakgrund

Europeiska kommissionen har publicerat ett förslag om ett nytt direktiv om tillbörlig aktsamhet för företag i fråga om hållbarhet (CSDD) som innebär att krav kommer att ställas på att näringslivet ska bidra till omställningen i hållbar riktning som kommissionen driver för den europeiska ekonomin. Det ställs även krav på att förankra mänskliga rättigheter och miljöhänsyn i företagets verksamhet och bolagsstyrning. I allt väsentligt saknas motsvarande reglering i svensk rätt. Delar av förslaget berör frågor om bolagsstyrning, som i huvudsak regleras i aktiebolagslagen (2005:551), och hållbarhetsrapportering, som i huvudsak regleras i årsredovisningslagen (1995:1554). Det föreslagna direktivets huvudsakliga innehåll är följande.

2 Förslagets innehåll

2.1 Skyldigheten att genomföra due diligence

Direktivet fastställer en skyldighet för berörda företag att visa tillbörlig aktsamhet (due diligence) i sin verksamhet och i sina värdekedjor i syfte att motverka negativa effekter för mänskliga rättigheter och miljö. De nya reglerna gällande skyldighet att genomföra due diligence kommer att gälla för:

- alla företag inom EU med mer än 500 anställda och 150 miljoner EUR i nettoomsättning över hela världen, nedan Grupp 1; samt
- andra företag som är verksamma inom definierade sektorer med hög påverkan (t.ex. textil-, gruv- och jordbruksindustrin) som inte uppfyller båda tröskelvärdena för Grupp 1, men som har mer än 250 anställda och en nettoomsättning om 40 miljoner EUR över hela världen, nedan Grupp 2. För dessa företag börjar reglerna gälla två år senare än för Grupp 1.

De berörda företagen ska:

- upprätta en särskild policy kring tillbörlig aktsamhet ,
- integrera tillbörlig aktsamhet i alla sina policyer,
- identifiera faktiska eller potentiella negativa konsekvenser för de mänskliga rättigheterna och miljön,

- förebygga eller lindra potentiella konsekvenser, och sätta stopp för eller minimera de faktiska konsekvenserna, inrätta och upprätthålla ett klagomålsförfarande,
- övervaka hur effektiva policyn och åtgärderna för tillbörlig aktsamhet är, samt
- offentliggöra information om tillbörlig aktsamhet.

Dessutom måste Grupp 1-företag ha en plan för att säkerställa att företagens affärsstrategier är förenliga med att begränsa den globala uppvärmningen till 1,5 °C i linje med Parisavtalet.

Reglerna omfattar företagens verksamhet i Sverige, på den inre marknaden och i tredjeland. Verksamhet i dotterföretag och hos underleverantörer omfattas också av kraven. Företag som omfattas ska se till att de kan identifiera och avbryta risker i sin verksamhet, i sina dotterbolag och genom "etablerade affärsförbindelser" i sina värdekedjor i fråga om miljö och mänskliga rättigheter genom att utveckla preventiva och korrigerande handlingsplaner i samråd med berörda intressenter (stakeholders). Förslaget omfattar således enbart stora företag direkt, men små- och medelstora företag kommer att indirekt omfattas av direktivet då de ingår i större företags leveranskedjor som i sin tur är skyldiga att ställa motsvarande krav på de mindre företagen.

2.2 Ansvar för skada

Intressenter ska ha tillgång till en klagomekanism samt ha möjlighet till skadestånd och dialog om gottgörelse med företag som anmäls för att inte uppfylla kraven. Utöver drabbade personer ska även fackliga organisationer och civilsamhällsorganisationer kunna inge klagomål till berörda företag. Företaget ska åtgärda eventuella skador och ersätta de drabbade. Storleken på sanktionerna ska baseras på företagets omsättning.

Ansvar för risk respektive skada kan genom avtal föras nedåt i värdekedjan (s.k. contractual cascading). Företag som berörs ska få en försäkran av sin underleverantör om att denna lever upp till företagets code of conduct och handlingsplaner. Affärsrelationen med företag i värdekedjan ska kunna pausas eller avbrytas om företag inte uppfyller kraven. Berörda företag ska vidare kunna ge riktat stöd till små och medelstora företag i sin värdekedja för att ge dessa större möjligheter att leva upp till kraven enligt direktivet.

2.3 Företagsledningens skyldigheter

Förslaget kommer att medföra ändringar i bolagsrätten och det associationsrättsliga organansvaret avseende styrelse och vd om det antas. När styrelsen i de berörda företagen fattar beslut ska de beakta konsekvenserna som besluten får ur ett hållbarhetsperspektiv på kort, mellanlång och lång sikt. Det inkluderar i tillämpliga fall mänskliga rättigheter, klimatförändringar och miljömässiga konsekvenser. Företagsledningen har också ett ansvar att

se till att företagen uppfyller sina skyldigheter vad avser due diligence. Relevanta synpunkter från intressenter och civilsamhällets organisationer ska då beaktas.

Företagen ska även ta hänsyn till hur kraven på klimatomställningsstrategier och minskning av utsläpp har uppfyllts när rörliga ersättningar till styrelseledamöterna, vd:n och den vice vd:n bestäms.

2.4 Tidsfrister enligt förslaget

Medlemsstater ska införliva direktivet två år efter dess ikraftträdande och företag ska tillämpa regelverket inom två år efter ikraftträdandet för Grupp 1-företag och inom fyra år efter ikraftträdandet för Grupp 2-företag.

3 Wesslau Söderqvist Advokatbyrås rekommendationer

Små och medelstora företag kan påverkas av direktivets bestämmelser i egenskap av entreprenörer eller underleverantörer till de företag som direktivet gäller eftersom företag som omfattas av direktivet är skyldiga att ställa krav på de mindre bolagen som kan ingå i leverantörskedjor. Wesslau Söderqvist Advokatbyrå rekommenderar därför att även företag som inte direkt omfattas av direktivet håller sig informerade om hur och i vilken omfattning det nya regelverket kan ha indirekt påverkan.

Det framgår inte hur förslaget förhåller sig till Taxonomin samt andra initiativ på hållbarhetsområdet och förslaget bör därför anpassas till bl.a. Disclosureförordningen och Taxonomiförordningen, vilket många remissinstanser gett uttryck för. Svensk Försäkring skriver också i sitt remissvar att enligt förslaget skulle försäkringsgivaren (i praktiken genom valcentralen) behöva bedöma om arbetsgivarens verksamhet negativt påverkar mänskliga rättigheter och miljö. Sådana bedömningar kommer behöva föregås av kontroller och åtgärder som idag inte utförs.

Wesslau Söderqvist Advokatbyrå avser att bevaka det nya förslaget och återkomma med mer information.

Har ni frågor med anledning av det ovanstående är ni välkomna att kontakta Wesslau Söderqvist Advokatbyrå.

Nyhetsbrev

Ang. EBA:s riktlinjer och rekommendationer för kredit- och finansiella instituts ledningsgrupper och oberoende granskningsfunktion gällande motverkande av penningtvätt och bekämpande av finansiering av terrorism.

[2022-06-28]

1 Bakgrund

I kampen mot penningtvätt och finansieringen av terrorism har den europeiska bankmyndigheten (EBA) en viktig roll genom att utfärda riktlinjer till medlemsstaternas behöriga myndigheter, i Sverige Finansinspektionen, och de enskilda kredit- och finansiella instituten som omfattas av EBA:s finansiella tillsyn. EBA har publicerat nya riktlinjer som specificerar den roll och det ansvar som åligger kredit- och finansiella instituts ledningsgrupper och deras oberoende granskningsfunktion för åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism enligt Penningtvättsdirektivet.¹ Riktlinjerna klargör vilka kompetenser de ansvariga ska besitta, vilka åtgärder, kontroller och förfaranden som ska vidtas. Syftet med riktlinjerna är att åstadkomma en gemensam tolkning av regelverket inom EU och att införandet av interna styrformer för motverkandet av penningtvätt och finansiering av terrorism ska ske på ett adekvat sätt inom hela EU.

2 EBA:s nya riktlinjer

2.1 Skyldigheten att följa riktlinjerna

EBA:s riktlinjer berör samtliga aktörer inom finanssektorn som också omfattas av Penningtvättsdirektivets artikel 3. *De nya riktlinjerna* ska tillämpas av:

- de kreditinstitut och finansiella institut vilka definieras i artikel 3.1 och 3.2 Penningtvättsdirektivet. Mer specifikt riktar sig riktlinjerna till ledningsgruppen, dess ledamöter, högre chef och oberoende granskningsfunktion för åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

¹ EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV (EU) 2015/849 av den 20 maj 2015 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism.

- I Sverige gäller riktlinjerna till exempel: banker, större värdepappersinstitut enligt definitionen i MIFID II-regelverket, fondbolag, kreditmarknadsbolag, försäkringsaktiebolag, försäkringsförmedlare m.fl. aktörer vilka står under Finansinspektionens tillsyn. Riktlinjerna gäller för de större företag som sedan tidigare inrättat en oberoende granskningsfunktion och efterlevnadsansvarig för åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism på ledningsnivå om det är motiverat utifrån verksamhetens art och storlek.

2.2 Riktlinjernas innehåll

Gemensamt för de ansvariga aktörer vilka omfattas av EBA:s riktlinjer är att de ska ha en samlad och individuell kompetens, kunskap och erfarenhet för att kunna fullgöra sina skyldigheter enligt Penningtvättsdirektivet. Samtliga förväntas ha en förståelse av hur riskerna för penningtvätt och terrorismfinansiering påverkar deras affärsövergripande riskprofil.

Finansiella institutens och kreditinstitutens ledningsgrupp har ett ansvar att godkänna efterlevnadsstrategier av Penningtvättsdirektivet, och att minst en gång årligen kontrollera aktivitetsrapporten utfärdad av den oberoende granskningsfunktionen och löpande inhämta uppgifter om högriskaktiviteter. Ledningsgruppen har en skyldighet att de interna policyerna och förfarandena är ändamålsenliga och effektiva och vidta lämpliga korrigeringsåtgärder när det är nödvändigt. Därutöver ska ledningsgruppen årligen bedöma lämpligheten av de mänskliga och tekniska resurser som tilldelats den oberoende granskningsfunktionen. För det fall kredit- och finansiella instituten inte har en ledningsgrupp på plats ska en ansvarig styrelseledamot alternativt en högre chef på kredit- eller finansiella institutet verka för att regelverket som institutionen omfattas av genomförs på ett adekvat sätt. Utformningen av efterlevnadsstrategierna åligger den ansvariga styrelseledamoten på företaget, alternativt en högre chef.

För att uppnå kraven enligt Penningtvättsdirektivet och EBA:s riktlinjer ska den ansvariga styrelseledamoten, alternativt en högre chef i samråd med ledningsgruppen *utse en separat funktion för motverkandet av penningtvätt och terrorismfinansiering på ledningsnivå*, på heltid eller utöver sin befintliga funktion. Funktionen som utses ska ha befogenhet att på eget initiativ föreslå åtgärder till ledningsgruppen för att garantera regelefterlevnad och effektivitet. Den ansvariga styrelseledamoten alternativt den högre chefen bör också överväga att inrätta en enskild enhet med syfte att assistera den oberoende granskningsfunktionen. Om en separat oberoende granskningsfunktion inte utses ska skälen för det motiveras utifrån ett antal givna kriterier som ska dokumenteras och en likvärdig funktion ska åläggas styrelseledamoten eller

den högre chefen. Underlåtenheten kan tillåtas till beroende på kredit- eller finansinstitutets natur, antalet anställda eller om det annars kan motiveras av 33 § EBA:s riktlinjer.

EBA har i sina riktlinjer klargjort rollen som en oberoende granskningsfunktion bör ha, och de skyldigheter som ska åläggas denne och dokumenteras. Vid varje tidpunkt ska den oberoende granskningsfunktionen mot penningtvätt och finansiering av terrorism tillåtas utföra sitt uppdrag.

De uppgifter som åligger den oberoende granskningsfunktionen är följande; Utarbetandet av en ram för riskbedömningar, utarbetandet av strategier och tillvägagångssätt, konsultera vid intagande av högrisk kunder, kontrollen av efterlevnaden av regelverket för motverkande av penningtvätt och finansiering av terrorism, rapporteringsskyldigheten till ledningsgruppen när det är nödvändigt för regelefterlevnaden, rapporteringsskyldigheten vid misstänkta transaktioner, utförandet av utbildningsinsatser för att öka riskmedvetenheten inom organisationen.

I EBA:s riktlinjer instruerar hur regelefterlevnad ska organiseras på grupp nivå när ett kredit- eller finansiellt institut ingår i en koncern. Organisationen av regelefterlevnaden ska utformas med hänsyn till den specifika affärsmodellen, komplexiteten av verksamheten och dess enskilda affärsövergripande riskprofil. Oberoende av hur organisationen ser ut, är det av vikt att den som ansvarar för efterlevnaden av regelverket för motverkande av penningtvätt och finansiering av terrorism får ta del av nödvändiga data och information för att utvärdera och minimera risker.

Riktlinjerna gäller från och med den 1 december 2022.

3 Wesslau Söderqvist Advokatbyrås rekommendationer

Wesslau Söderqvist Advokatbyrå rekommenderar att de berörda företagen som är av den storlek att man har inrättat en oberoende granskningsfunktion för åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism uppdaterar sina interna rutiner och riktlinjer enligt EBA:s riktlinjer.

Det finns möjlighet att outsourca den oberoende granskningsfunktionen och Advokatbyrån åtar sig uppdrag som outsourcad funktion.

Har ni frågor med anledning av det ovanstående är ni välkomna att kontakta Wesslau Söderqvist Advokatbyrå.